

Stöd • Utbildningar • Policyrekommendationer

GUIDEBOK

Den gröna GreenS vägen för GPP

PROCESSEN FÖR FRAMGÅNGSRIK INSTITUTIONALISERING AV
GRÖN OFFENTLIG UPPHANDLING

Detta projekt finansieras av EU: s HoriZon 2020 ramprogram enligt Grantavtalet №649860

Förord

Guidebooken utarbetades inom ramen för EU Horizon 2020-projektet "GreenS - Green Public Procurement Supporters för innovativ och hållbar institutionell förändring".

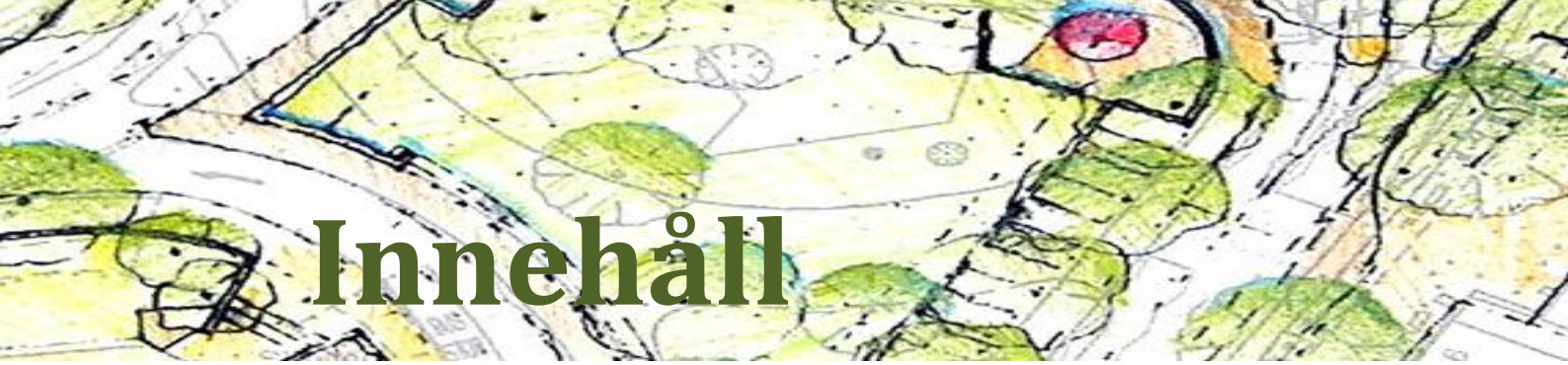
En framgångsrik tillämpning av miljöanpassad offentlig upphandling och dess prioriteringar genom att öka den offentliga myndighetens kapacitet var huvudmålet för det treåriga projektet. Vidare etablerades stödenheter för miljöanpassad offentlig upphandling inom partnerskapet på energikontoren för att undanröja svårigheter och hinder för att genomföra de miljöanpassade offentliga upphandlingarna.

I det här dokumentet beskrivs hela processen för att etablera stödenheter för miljöanpassad offentlig upphandling (G.PP.S) på alla 7 partnerländers energikontor som tillhandahöll utbildningar, pilotprojekt och lärdomar utifrån varje partners lärande som de har erhållit från GreenS-konsortiet. Syftet är att underlätta replikationen av hela processen för andra energikontor och stödjande strukturer i hela Europa.

För mer information om GreenS-sättet för GPP:
www.greensproject.eu

Guideboken, är utvecklad av Black Sea Regional Energy Agency (BSRAEM) Bulgarien, integrerat finns insatserna från alla partners.

Maj 2018

Innehåll

Kapitel 1 - INLEDNING	1
Bakgrund till GreenS	1
Varför miljöanpassad offentlig upphandling?	3
Utmaningar som Greens partners har stött på	4
Kapitel 2 - INSTITUTIONALISERING AV MILJÖANPASSAD OFFENTLIGT UPPHANDLING.....	7
2.1. Utgångspunkt: träna-tränarna utbildning	9
2.2. Utforska och strategisera GPP: platsbesök	10
2.3. Utveckla gemensam GPP-strategiplan för land / region	11
2.4. Träna offentliga upphandlare för att få det att hända	12
Kapitel 3 - RULLA UT GPP I ALLA PARTNER LÄNDER	13
Kapitel 4 - BÄSTA PILOTPROJEKTEN	17
Kapitel 5 - YTTERLIGARE STÖD FÖR GRÖN OFFENTLIG UPPHANDLING	20
5.1. Anbudsmallar för GPP	20
5.2. Policy rekommendationer	20
5.3. Online katalog med gröna producenter och leverantörer för 10 produktgrupper	20
Kapitel 6 - VÄGEN TILL FRAMGÅNG FÖR GREENS OCH GPP	21

Kapitel 1

GreenS

INTRODUKTION

Med utvidgningen av Borgmästaravtalet (Covenant of Mayors) och framgången för handlingsplanerna för Sustainable Energy Action Plans (SEAP) i Europa ökar behovet av en konsekvent förbättring av prestanda. En av de viktigaste utmaningar som myndigheterna står inför i denna process är att uppnå högre resultat med begränsade resurser.

GreenS-projektet utformades för att aktivera de offentliga myndigheterna att fokusera på den miljöanpassade offentliga upphandlingen, livscykelkostnaden för produkterna och analysen av livscykelupphandling som en del av deras medel för att uppnå de ambitiösa målen för att överträffa EU:s 20% koldioxidminskning senast 2020.

Bakgrund till GreenS

GreenS-aktiviteterna utformades för att ge teknisk assistans till offentlig förvaltning i samband med förberedelse och genomförande av GPP baserat på preliminära studier och erfarenheter som gjorts inom andra EU-finansierade projekt.

Eftersom de flesta av energikontoren, som deltar i projektkonsortiet, är CoM-supporters och har en mycket god inblick i SEAPs genomförandet i sina regioner, har de sett att myndigheter och mest kommuner behöver teknisk och ekonomiskt stöd.

Dessutom finns det i de flesta länder brist på stödjande strukturer som fungerar på nationell och regional nivå som främjar genomförandet av miljöanpassade upphandlingsprojekt som styr samverkan mot multi-nivå och främjar dialog på olika nivåer inom olika institutioner:

- Europeiska kommissionen;
- Centralstat- och inköpsorganisationer;

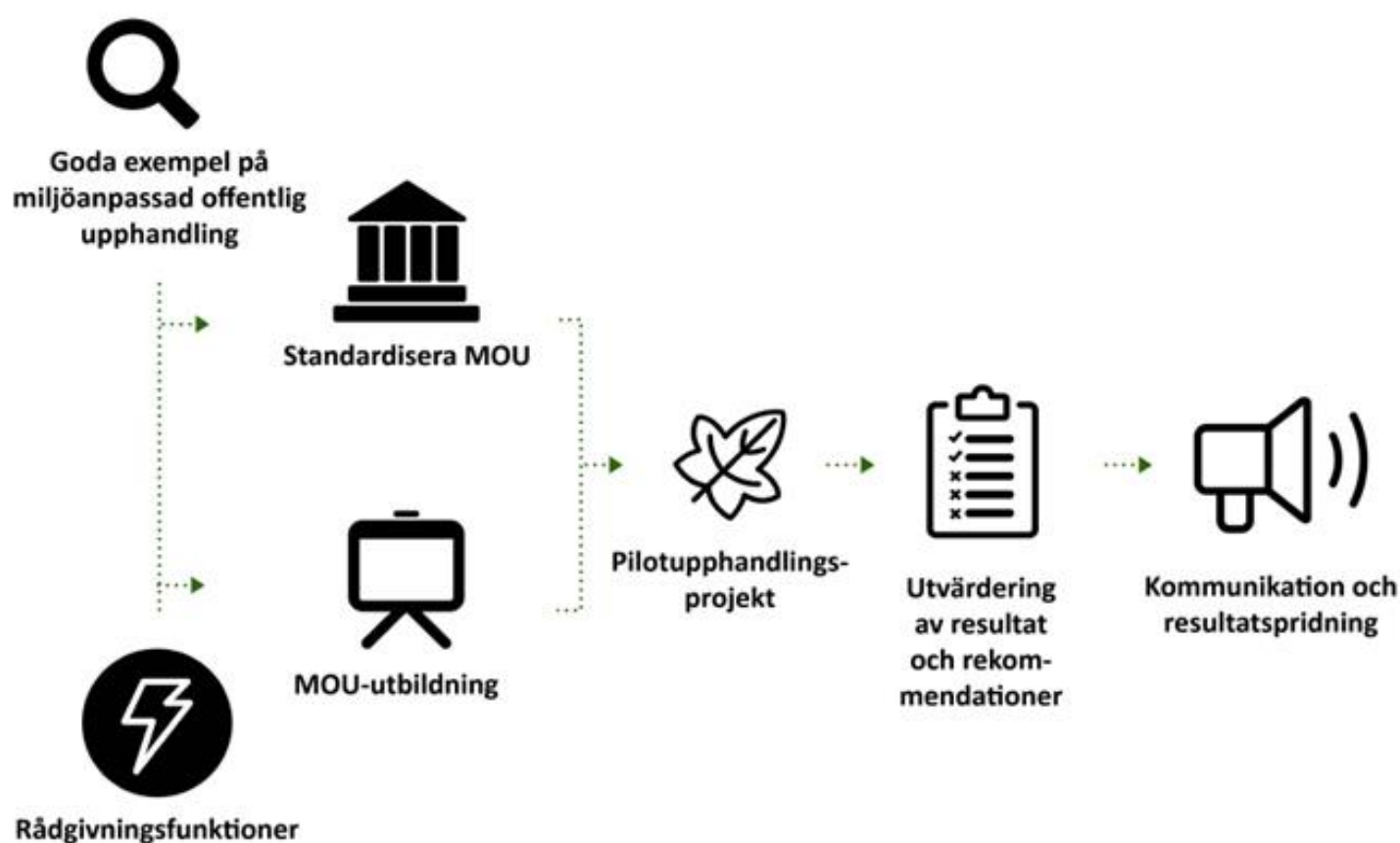
- Regionala och lokala myndigheter.

Samverkan och nätverk på multi-nivå behövs för att uppmuntra samarbete för GPP på olika nivåer. En av de viktigaste punkterna i SEAP-genomförandet inom borgmästaravtalet är offentlig upphandling av tjänster och varor. För att bli effektivare uppmanas de lokala myndigheterna att genomföra GPP.

Genom att etablera G.PP.S-stödenheter och bli GPP-supportrar inom sina strukturer, uppgaderades energikontorens kapacitet och deras förmåga stärktes till att tillhandahålla en full uppsättning av tjänster till lokala myndigheter för genomförande av GPP och SEAP.

Det innovativa sättet att etablera G.PP.S G.PP.S inom CoM-supporterorganisationerna underlättade samarbetet mellan lokala myndigheter, näringsliv och statliga institutioner och blev därmed ett replikabelt exempel för andra energikontor i hela EU för att förbättra sina profiler och sin kapacitet.

GreenS innovativa tillvägagångssätt för GPP

Covenant of Mayors
for Climate & Energy

GreenS-projektet, knutet till CoM-initiativet, gav energikontoren en möjlighet i sin roll som stödjande struktur - att mobilisera och förbättra sin expertis inom GPP-genomförandet och tillhandahålla mer omfattande, effektivt och professionellt tekniskt stöd till de lokala och regionala myndigheterna .

VARFÖR GRÖN UPPHANDLING?

GreenS

Varför skulle någon vilja upphandla miljövänligt?

Why would anyone want to procure green?

Det finns två enkla argument:

- ❖ Därför att vi bryr oss om planeten
- ❖ Därför vi vill nå våra klimatmål

Det är vad GreenS-partners kallar miljöanpassad offentlig upphandling eller gröna inköp!

*"GPP är ett viktigt verktyg för att uppnå miljöpolitiska mål som rör klimatförändringar, resursanvändning samt hållbar konsumtion och produktion - särskilt med tanke på betydelsen av offentlig förvaltnings utgifter för varor och tjänster i Europa"*¹

¹Buying Green! A handbook on GPP, European Commission 3rd edition, pg. 4

Europe's public authorities are major purchasers!

Europas offentliga myndigheter är stora inköpare!

Lokala myndigheter spenderar årligen cirka 2 biljoner euro, vilket motsvarar ungefär 19% av EU:s bruttonationalprodukt²

*"Även om GPP är ett frivilligt instrument, spelar det en nyckelroll i EU:s ansträngningar att bli en mer resurseffektiv ekonomi. Det kan bidra till att stimulera en kritisk massa av efterfrågan på mer hållbara varor och tjänster som annars skulle ha svårt att komma in på marknaden"*²

² European Commission, <http://ec.europa.eu/>

Grön offentlig upphandling driver den cirkulära ekonomin!

Green public procurement drives the circular economy!

Genom att köpa rätt produkter kan avfall undvikas och produkter återanvändas, återvinnas och reduceras. Återstående avfall kan vara en energikälla eller vara en del av nytt produktmaterial

- ❖ GPP kan vara en viktig drivkraft för innovation, vilket ger industrin incitament att använda miljövänliga metoder

- ❖ GPP kan ge ekonomiska besparingar för offentliga myndigheter, speciellt om man tar hänsyn till hela livscykelkostnaden för ett kontrakt och inte bara inköpspriset

- ❖ Myndigheter som genomför GPP kommer att vara bättre rustade för att möta framtida miljöutmaningar, till exempel för att minska utsläppen av växthusgaser eller förflytta sig till en mer cirkulär ekonomi

Varför välja GPP?

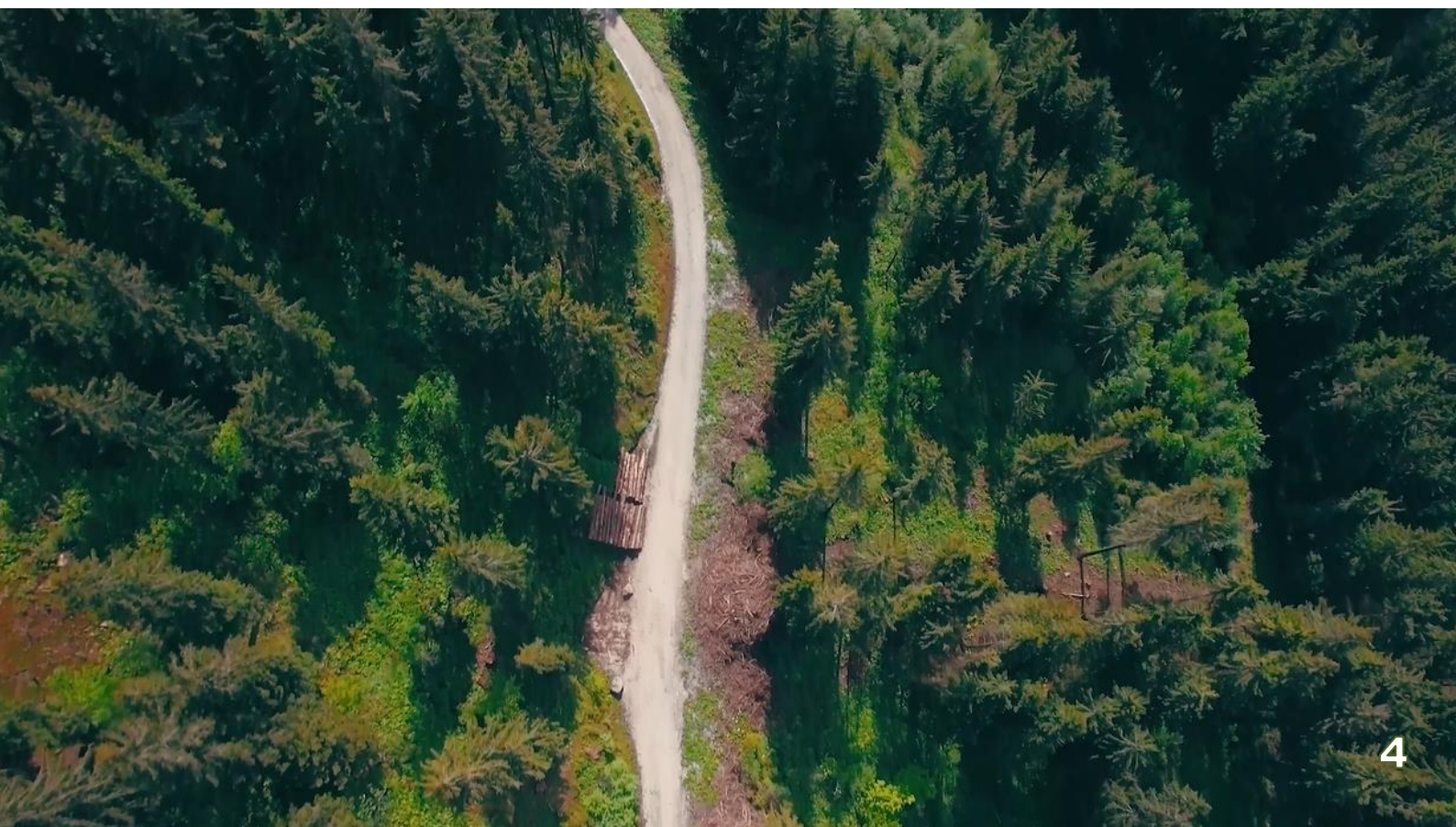
Why GPP?

Ta reda på mer

Förutom informationen i denna handbok finns mer vägledning och en mängd exempel och andra resurser om offentlig upphandling av innovation på:

[DG ENV GPP website](#); [Procura+ manual \(ICLEI\)](#); [Buying Green Guide](#)³

³ Done by ICLEI for DG ENV

Utöka antalet **skraddarsydda utbildningar** och timmar för personligt hjälpcenter inklusive face to face möten och direktkontakt med offentlig förvaltningspersonal. samt ha en effektiv strategi för att engagera ett relativt stort antal kommuner

Upprättande av GPP strategiplan med åtgärder och verktyg för stödenheterna för GPP (nedan kallad GPP.S) som var den viktigaste punkten för att starta GPP-institutionaliseringen

Institutionaliseringen omfattade **teknisk assistans** för GPP, samt **samarbete på multi-nivå** mellan olika nyckelaktörer på nationell, regional och lokal nivå

Förbättring av offentlig förvaltnings kapacitet att spara energi, minska koldioxidutsläpp och relativa energikostnader, genom tillämpning av innovativa lösningar för GPP. Vilket visade sig vara en grundläggande utmaning för GreenS-partners

GreenS-partners genomförde rollen som **GPP.S-stödenhet** i sina regioner och länder. Eftersom de inte direkt handlade som inköpare var utmaningen att hitta rätt sätt att uppnå konkreta resultat inom projektets tidsram

Även om partnererna identifierade de mest aktiva förvaltningarna i regionen och kopplade samman dem i gemensamma forum, var det nödvändigt **att fortsätta** den väg som påbörjats i projektet med **att stärka samarbetet** mellan olika administrationsnivåer och **driva och synliggöra synergier**

Projekterfarenhet visar att **GPP institutionaliseringen tog tid** från förståelse till utbildning till genomförande.

Grundarbetet var delvis gjort – nu återstod att se när de utbildade inköparna och intressenterna som inspirerades utav GreenS skulle påbörja det goda arbetet och inkludera miljöanpassade-, och låga koldioxid kriterium i sina kommande anbud för att göra projektet framgångsrikt!

GPP supporting structures

Energy Agencies supporting Green Public Procurement Process in Public Authorities

G.PP.Struktur * som term skapades i den första utvecklingen av GreenS i analogin med Europeiska kommissionens kommitté för CoM Support.

Målsättningen var att ge energikontoren ett mervärde, eftersom de redan är stödjande strukturer till borgmästaravtalet för klimat och energi och på det här sättet kunde utöka sitt stöd och sin tekniska expertis inom GPP.

MULTI-NIVÅ TILLVÄGAGÅNGSSÄTTET EN VÄG TILL FRAMGÅNG OCH PLATSEN DÄR FÖRETAG OCH ANDRA INTRESSENTER TRÄFFADES.

Styrgruppen * i varje partnerland var sammansatt av de utpekade huvudintressenterna och skapades för att aktivt stödja G.PP.S enheten och partners i utvecklingen av strategier, identifikationen av hinder för GPP-processen och för att skraddarsy policy rekommendationerna. Styrgruppens möten har fungerat som en utmärkt plattform för att underlätta multi-nivå tillvägagångssättet och genomförandet av GPP strategier på alla nivåer.

** Villkor för de viktigaste strukturerna etablerade i GreenS*

INSTITUTIONALISERING AV MILJÖANPASSAD OFFENTLIG UPPHANDLING

Miljöanpassad offentlig upphandling (GPP) måste förankras i offentlig förvaltning för att säkerställa ett permanent utförande. Vidare behöver kapacitetsuppbyggnad hos offentlig förvaltning institutionaliseras och personal behöver fortlöpande utbildning och stöd. Regionala och lokala energikontor är nyckelaktörer för att stödja denna övergång till en smart översyn av kostnader för hela livscykeln, från låg kvalitet och skadlig för miljön, till miljöanpassad offentlig upphandling och innovativa åtgärder med låga koldioxidutsläpp.

2.1. STARTPUNKT: TRÄNA-TRÄNARNA UTBILDNINGEN

Syftet med Träna-Tränarna workshopen var att utrusta framtida GPP-tränare, så kallade GPP-supportrar (GPP.S), med all den information de behövde för att säkerställa att de kan ge GPP-utbildningar i sitt land baserat på det egna nationella GPP-utbildningspaketet. Workshopen planerades som ett 2-dagars event, organiserat och genomfört av ICLEI europé, tillsammans med externa experter. I stället för en rad av presentationer säkerställde ICLEI en maximal interaktiv inriktning på workshopen genom praktiskt informationsutbyte, olika övningar och övergripande informationsdelning som inkluderade synergieffekter från liknande projekt.

Målet var att utbilda deltagarna för att kunna instruera andra i genomförandet av GPP och lära de hur man bäst institutionaliserar GPP (inkl. permanenta supportstrukturer, online-lärande, hjälpcenter och finansiering).

Utbildningen handlade inte om GPP utan om hur man bäst utbildar inköpare i GPP, inom de grundläggande bitarna av GPP, för att skapa beteendeförändringen mot miljöanpassade inköp. ICLEI försökte hålla träningen så interaktiv som möjligt genom att engagera deltagare igenom hela träningen.

2.2. UTFORSKA OCH SKAPA STRATEGIER FÖR GPP: PLATSBESÖK

Syftet med platsbesöken var att stödja GreenS-partners i deras utveckling av GPP program och för att institutionalisera GPP i sin region eller sitt land. Platsbesöken bidrog till att främja GPP för de lokala och regionala intressenterna genom specifika bi-laterala eller stora möten samt utbyte av befintliga hinder och utmaningar och diskussioner av gemensamma lösningar.

Å ena sidan var syftet att hjälpa partners att främja GPP och å andra sidan för att diskutera och förbättra partnernas strategier för GPP-utbildning, etablering av GPP Support-enheter och slutligen för institutionalisering av GPP på längre sikt.

Formatet för platsbesöken varierade från partner till partner och beroende på deras behov och lokala förhållanden. Vid vissa tillfällen ingick det också resor till olika lokala och regionala intressenter och därmed genomfördes flera möten ibland på olika platser.

Platsbesök SLOVENIEN

ICLEI-experty i diskussion med Energy Managers från Lea Pormuje, Slovenien (bild: Lea Pormuje)

Evenemanget var uppdelat i fyra delar på olika platser i Pomurje-regionen. Det interaktiva formatet bidrog till att få en bra översikt över GPP: s involvering från olika intressenter.

Morgondelen var dedikerad till att främja GreenS och utbyta möjligheter och utmaningar för genomförandet av GPP i Slovenien, medan eftermiddagssessionen fokuserade på strategiska frågor som GPP: s etablering och institutionalisering av GPP-utbildning i regionen.

Platsbesök ITALIEN

Möte i Calabrien om användningen av GPP (bild: ALESSCO)

Besöket var indelat i två delar, händelsen ägde rum i "Cittadella Regionale", där förvaltningen för region Calabria var värd. Morgondelen bestod av en workshop med representanter för olika upphandlingsavdelningar på regional och lokal nivå. Efter presentation av GreenS, främjar ICLEI GPP och dess potential för att nå energieffektivitet, klimat och kostnadsminskningsmål. Ecosistemi Foundation diskuterade status quo av regionernas ansträngningar för att institutionalisera GPP.

Platsbesök CYPERN

ICLEI-expertter i diskussion med Energy Managers från Nicosia, Cypern. (bild: CEA)

Platsbesöket var uppdelat i tre delar: del ett handlade om den interna delen av GreenS GPP.S och GPP utbildning och institutionalisering; del två handlade om GPP med externa deltagande från upphandlingsrelaterade organ. del III var dedikerad till andra GreenS-leveranser. Mötet ägde rum på Cyperns energibyrå (CEA). En del av besöket på plats var också ett fältbesök i en nyrenoverad byggnad som hade ett integrerat energihanteringssystem och grönt tak i Nicosia. Evenemanget organiserades av Cyperns energibyrå och miljöministeriet på Cypern.

Platsbesök SPANIEN

En bild som använts under GPP-institutionaliseringssdialogen (bild: ICLEI)

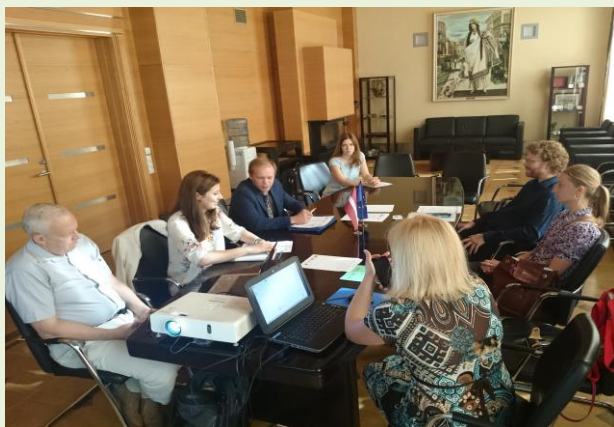
Besöket i Andalusien i Cadíz kommun delades upp i tre huvuddelar. I den första delen framhövdes vikten av GPP för att genomföra åtgärder för att minska klimatförändringarna. Den andra delen öppnades för en bredare publik. Deltagare från energikontor från hela Spanien medverkade via webben. Miljöspecialister, kategoriledare och leverantörer av olika produkter och tjänster diskuterade med ICLEI-expertter om fördelarna med GPP, hinder och hur man kan övervinna dem och analyserade tillsammans goda europeiska exempel på GPP.

Platsbesök SVERIGE

Platsbesöket på Energikontor Norr (NSEA) bestod av att arbeta med GreenS-träningsmaterialet, träningsseminarieserien och institutionaliseringsstrategin. Energy Managers arbetade tillsammans med ICLEI-experten för att utforma och designa de kommande aktiviteterna inom området för GPP-utbildningen med särskild inriktning på att diskutera potentialen för samarbete med andra nationella initiativ.

Personalen på energikontoret, ICLEI och upphandlingsansvarig från Bodens kommun arbetade med att miljöanpassa kommande anbud inom transporter och bygggander samt åtgärder för att involvera regionala upphandlingsnät och utbyten i GreenS.

Platsbesök LETTLAND

Möte i Riga om GPP-genomförandet i Lettland

Mötet var uppbyggt i två olika delar. Den första delen bestod av att förstå den nuvarande situationen för GPP-genomförandet i Lettland, inklusive den politiska och rättsliga ramen och nuvarande praxis.

Den andra, huvudsakligen genomförd av ICLEI, fokuserade på några avancerade tips för hur man genomför framgångsrik GPP-träning och hur man utvecklar en institutionaliseringsplan för GPP.

Under hela mötet pågick en öppen diskussion mellan alla lettiska representanter och ICLEI-medlemmar.

Platsbesök BULGARIEN

ICLEI-expert i diskussion med kommunala experter i Burgas kommun (bild: BSRAEM)

Platsbesöket i Bulgarien delades upp i två delar, en i Varna, där GreenS partner BSRAEM ligger och en i Burgas. Den senare innefattade också av ett besök på en energieffektiv multifunktionell plats vid havet. Samarbete kring GPP mellan lokal, regional och nationell nivå är utmanande i Bulgarien, eftersom alla ministerierna ligger i Sofia.

BSRAEM tittar på hållbarheten i åtgärderna tillsammans med andra partner i Bulgarien (t.ex. Förening för alla energikontor). Här planerades aktiviteter som inkluderar skapandet av en plattform / ett hjälpcenter och inrättande av en expertgrupp.

2.3. UTVECKLA EN GEMENSAM GPP STRATEGI FÖR VARJE LAND / REGION

Genom inrättandet av "stödjande permanenta strukturer", så kallade G.PP.S. – stödenheter för miljöanpassad offentlig upphandling inom de deltagande energikontoren, kommer det långsiktiga och det tekniska stödet för GPP att tillhandahållas offentlig förvaltning för samverkan mellan olika aktörer på nationell, regional och lokal nivå för att underlätta GPP.

Efter etableringen av G.PP.S. utvecklades strategier med olika åtgärder och verktyg, där det planerades för hur man implementerar rollen som stöd för GPP till offentlig förvaltning och andra intressenter kring GPP. Varje strategi utvecklades för att specificera G.PP.S. enhetens arbete under och bortom projektets livstid.

GEMENSAM STRATEGI innehåller en detaljerad verksamhetsplan för projektets genomförandeperiod och en framtidsprognos för fem år efter projektets slut.

Målen i det kombinerade strategidokumentet är:

- ❖ Att utveckla en strategiplan med åtgärder och verktyg för hur man implementerar sin roll som GPP-supportenhet
- ❖ Att utveckla ett detaljerat begrepp om hur man institutionaliserar GPP-utbildning inom organisationsportföljen och säkerställer finansiering (t.ex. strukturfonder) efter projektets livstid

Huvuddragen i dessa strategier och aktiviteter beskrivs i följande kapitel.

Bild: <https://digital.report/indeks-kibergotvnosti-2-0-chast-3/>

2.4. UTBILDNING UTAV OFFENTLIGA UPPHANDLARE FÖR ATT FÅ DET ATT HÄNDA

Träna-tränarnas workshop, platsbesök och flera individuella uppföljningslektioner visade sig vara effektiva åtgärder för att starta GPP-supportenheter och att genomföra utbildningarna kring miljöanpassad offentlig upphandling i respektive partnerland och region.

Starten av GPP-träningarna sammanföll ungefär med införandet av 2014 års upphandlingsdirektiv i alla EU-länder, vilket trädde i kraft som en nationell lagstiftningsnivå från och med april 2016. Därför var många lokala myndigheter och inköpare angelägna att lära sig mer och utbildas i den senaste upphandlingslagstiftningen.

Partners uppfyllde inte bara målet för sex GPP-träningar vardera utan i vissa fall överstegs det planerade antalet – till sju eller fler utbildningar än det som ursprungligen hade planerats och 961 fler personer var involverade i upphandlingsprocessen och utbildades (se tabell 1)

GreenS Partner	Antal GPP utbildningar	Utbildade upphandlare
Slovenien (LEAP)	6	119
Cypern	6	164
Spanien (FAMP/APEC)	8	143
Bulgarien (NAMRB/BSRAEM)	7	447
Italien (ALESSCO)	6	213
Sverige (Energikontor Nor)	6	114
Lettland (Rigas dome/ Riga planning region)	10	301
TOTALT	49 (Projektmål: 42)	1501 (Projektmål: 540)

Tabell 1: GPP-utbildning i partnerländer, ICLEI

Den största delen av feedbacken från deltagare på GPP-utbildningarna var mycket positiv och konstruktiv.

Som rekommenderat av ICLEI försökte partners tillhandahålla GPP-utbildning anpassad efter behoven hos respektive offentliga förvaltning och deras inköpare. Att ha en tydlig kunskap och förståelse för målgruppen visade sig vara mycket viktig för utbildningens framgång.

Deltagarna uppskattade variationen i innehållet, de interaktiva delarna, de goda exemplen, kompetensen och

beredden hos utbildarna och de inbjudna talarna. I de flesta av GPP-träningarna bad deltagarna om ytterligare fortsättningsutbildning i ämnet.

Livscykelanalys av produkter och i synnerhet hur man använder livscykelkostnader vid miljöanpassad anbudsgivning och att flytta fokus från det billigaste erbjudandet till det ekonomiskt mest fördelaktiga ansågs vara mycket användbar för deltagarna..

Kapitel 3

GreenS

RULLA UT GPP I PARTNER LÄNDERNA

Utbildningsaktiviteterna gick hand i hand med att utarbeta och kombinera strategiplaner samtidigt som man rullade ut åtgärder och verktyg för det praktiska genomförandet av G.P.P.S och institutionalisering av GPP-utbildningen. Således kan partnererna ständigt experimentera och förbättra olika metoder som leder till en förhoppningsvis framgångsrik utrullning av GPP under och efter projektet.

Under träningen och utbildningarna i partnerländerna ingick målgruppen inköpare med olika kompetenskapacitet kring GPP och från olika administrativa områden. Därför inkluderades en teknisk assistans för GreenS sättet för att öka genomförandet av miljöanpassad offentlig upphandling. Den tekniska assistansen upprättade mallar som ska användas och hjälpte till att ta itu med

andra problem som kan uppstå under upphandlingsprocessen. Återkopplingen efter träningarna berättade om det här som ett behov hos upphandlarna. Efter utbildningarna mötte företagen och upphandlarna varandra i jämlika-möten som var ytterligare ett framgångsrikt sätt att uppmuntra kommunerna att lansera miljöanpassade anbud.

När det gäller lärdomar och rekommendationer för framgångsrika GPP-träningar kan följande sammanfattas per partner:

BULGARIEN

Deltagarna visade stort intresse för incitament och stödsystem för kommuner som utför miljöskydd, och i synnerhet för miljöanpassad offentlig upphandling. Att erbjuda praktisk hjälp och lektioner som anpassades till publikens intresse visade sig vara ett fruktbart tillvägagångssätt. Det som var framgångsrikt var att organisera utbildningar samtidigt som andra viktiga sammankomster arrangerades som t ex de årliga energidagar i Varna.

CYPERN

Konceptet för utbildningarna överfördes till alla län på Cypern för att säkerställa lika geografisk täckning av kunskapsdelningen kring GPP. Att kombinera dessa GPP-träningar med andra liknande projekt visade sig vara mycket fördelaktigt. En omtyckt aktivitet för GPP-träning på Cypern var hur man sparar pengar genom GPP och inrättandet av en energiomvandlingsfond för hållbara projekt inom de lokala myndigheterna. På Cypern ansåg man också att för att hålla interaktiva GPP-träningar måste träningsstillfällena ha minst 15–20 deltagare, så att tränarna kan dela GPP-konceptet och deltagarna kan förstå allt på ett bra sätt.

ITALIEN (KALABRIEN)

Bristen på tydligt politiskt stöd gör GPP-utbildningarna utmanande. Deltagarna uttryckte önskan om fler träningar av det här slaget för att kunna använda GPP som ett strategiskt verktyg för hållbar lokal utveckling. Det som gör Italien unikt och attraktivt för GPP-träningar är det faktum att GPP är obligatoriskt i Italien. Därför är upphandlarna mycket angelägna om att få information om de så kallade minimikriterierna för miljön [= Criteri Ambientali Minimi (CAM)]. Att ge certifikat till deltagarna för att de deltagit i utbildningen var också således mycket uppskattat.

LETTLAND (RIGA)

Blandningen mellan teori och SWOT-analys fungerade bra. Deltagarna noterade dock skillnader mellan verkliga arbetssituationer och teorier som förklarades. Huvudreaktionen var därför att fokusera mer på de praktiska delarna i träningen och använda den teoretiska delen, främst för att ge ny information och uppdatera deltagare. Det rekommenderades att starkare involvera marknadsaktörer och personer som direkt kan påverka processerna (politiska beslutsfattare). Ett annat förslag var att inte anordna utbildningar för nära helgdagar för att undvika låg närvaro.

SLOVENIEN (POMURJE)

Den slovenska partnern tillhandahöll en ganska teknisk GPP-utbildning med inriktning på specifika produkter och tjänster som fungerade bra. Att uppmärksamma den innovativa delen av GPP och använda ett innovativt tillvägagångssätt i utbildningen, till exempel att på platsen använda miniräknare för att visa på CO₂-besparingar från andra gröna anbud uppskattades mycket. Något som var intressant var att på en av träningarna togs inköpare och borgmästaren med på en resa till Österrike, vilket även innebar ett studiebesök. Experimentet visade sig vara mycket framgångsrikt för sin interaktiva del i kombinationen mellan inköpare och politiska beslutsfattare och det innovativa utbildnings upplägget utanför sterila mötesrum.

SPANIEN (ANDALUSIEN)

Efter den första låga deltagarnivån antog den spanska partnern ICLEIs rekommendation att utarbeta ett strukturerat förslag där olika moduler (t.ex. introduktion, GPP-uppställningsstrategi, juridiklektion, särskilda produktgruppsessioner, LCC, etc.) skulle kunna väljas ut av olika intresserade offentliga myndigheter. Detta gjorde GPP-utbildningstillfället mycket mer populärt och ökade antalet deltagare.

SVERIGE (LULEÅ)

Energikontor Norr framhöll marknadsaktörernas roll, vilket är ett viktigt budskap för att öka hållbara och miljöanpassade upphandlingsmetoder hos lokala myndigheter och små kommuner. Följaktligen kan tillvägagångssättet för att få inköpare (efterfrågan) och marknad (leverantörerna) att komma samman inom ramen för skraddasydda GPP-träningar bli mycket effektiva. Även att kombinera GPP-träningar med studiebesök gjorde kapacitetsuppbyggnaden mycket mer populär och praktisk.

Kapitel 4

GreenS

DE BÄSTA PILOTPROJEKTEN

De genomförda GPP-pilotprojekten var perfekta demonstrationsverktyg för att visa upp fördelarna med GPP och uppmuntra annan offentlig förvaltning till att utveckla liknande initiativ. En korrekt spridning av resultaten på regional och nationell nivå maximerade effekterna av GreenS-projektet och replikationen av G.PP.S-modellen.

Inom GPP-pilotförsöken har kommunerna tagit med miljökriterier i sin upphandlingsprocess, så att de kan uppnå sina miljömål och klimatmål samt minska miljöpåverkan från sina egna åtgärder och äntligen minska de ekonomiska kostnaderna.

Pilot GPP-förfaranden genomfördes av 21 offentliga förvaltningar, med aktivt stöd från GreenS-experten.

Alla piloter för GPP kan hittas på: <http://greensproject.eu/sv/pilot-gpps/>

Här presenteras några av de bästa utförda pilotprojekten:

“GRÖN ELFÖRSÖRJNING FÖR PROVINSEN CÁDIZ’S REGERING”

 FOTO: Carmen Romero Land/område: Provinsen Cádiz, Spanien Energibesparing / CO2-minskning: 137.666 € / år; 1 127 ton CO2	<i>Under 2013 utvecklade ekonomiavdelningen, tillsammans med Energikontoret som energiledningsenhet, olika aktiviteter för att anpassa regeringen för provinsens Cádiz's elförsörjning till de nya rättsliga kraven. Dessa aktiviteter ledde till flera förbättringar som:</i> -Ny fri marknad med utbud för elmarknaden -Elkraftmodifiering och teknisk kravanpassning -Ägarförändringar och avbokade leveransavtal <i>Som ett resultat av dessa åtgärder minskade elkostnaden med 83.332 € / år.</i> <i>Efter en första etapp för att "uppdatera" Provincial Governments elförsörjning började Energikontoret att arbeta med ett nytt kontrakt inom ramen för GreenS-projektet. Denna andra etapp hade två huvudmål: att minska regeringens elräkning och minska utsläppen av växthusgaser och miljöpåverkan på grund av elförbrukningen. För detta ändamål lanserades ett nytt anbud 2016.</i>
Beskrivning av anbudet	Elförsörjning för den provinsiella regeringen i Cádiz från en återförsäljare. Tillgången omfattar

	2.824.327,60 kWh per år för 64 anläggningar som ägs av Provincial Government eller externa organ.
Kontraktets totala värde	2.618.702,50 €
Exekveringstid	24 månader, med möjlighet till ytterligare 24 månaders förlängning
Tilldelningskriterier	-Pris -Reaktiv effektkompensation genom kondensatorbankinstallation för att undvika sanktionsavgifter -100% förnybar el levereras, bakom certifikat för ursprungsgarantier för förnybar energi

Fyra erbjudanden togs emot. Kontraktet tilldelades slutligen till AURA Energy för 1.218.703,86 €. Provincial Government of Cadiz formaliserade det nya elförsörjningskontraktet för alla sina byggnader och lokaler (inklusive kontorsbyggnader, skolor, vårdhem mm) i oktober 2016.

Som ett resultat leder 2016 års elavtal till en energiprisreduktion på 11,4% (det här är 33.040 € / år). Dessutom innehåller det nya kontraktet den reaktiva effektkompensationen genom kondensatorbankinstallation i 9 byggnader för att undvika straffavgifter (det här sparar ytterligare 21.350 € / år).

AURA Energía, det tilldelade företaget, tillhandahåller el producerad av 100% certifierade förnybara resurser som vind, biomassa eller solceller. Detta nya kontrakt innebär ett verkligt genombrott i den årliga minskningen av koldioxidutsläpp i atmosfären, vilket bidrar till att uppnå regeringens mål "mot klimatförändringar och miljöskydd. Enligt uppskattningarna sparar denna åtgärd 1 127 ton CO2 utsläpp per år utan extra kostnad för provinsens administration.

Provincial Energy Agency stödde denna upphandlingsprocess genom att ge råd kring de miljöanpassade kriteriernas införande i anbudsförfarandet. Denna åtgärd är en av piloterna inom ramen för GreenS projektet och kommer att användas som ett exempel som ska replikeras i andra europeiska förvaltningar.

**“ UPPGRADERING AV UTMOMHUSBELYSNINGS
ARMATURER I KOMMUNEN NICOSIA ”**

 ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΥΠΡΙΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ Δήμος Λευκωσίας Nicosia Municipality	
	
Land/område: Cypern-Nicosia Energibesparing / CO2-minskning: 1824 MWh / 1 594 ton CO2	
Beskrivning av anbudet	Leverans och byte av 7,295 gatubelysningsarmaturer med LED-belysningsarmaturer i Nicosia kommun, inklusive 10 + 1 (gratis) årsunderhåll
Kontraktets totala värde	2.3000.000 €
Exekveringstid	10 månader +11 år underhåll
Tilldelningskriterier	- Pris - Gröna kriterier
<i>Nicosia kommun respekterar sina åtaganden från borgmästaravtalet och handlingsplanen för hållbar energi och fortsätter med genomförandet av ett större projekt för att uppgradera gatubelysningens energieffektivitet. I maj 2017, lanserades en öppen grön offentlig upphandling på 2,3 miljoner euro, vilket innebär att 7,300 lampor ska ersättas med LED-lampor och 11 års underhåll. De nya belysningsarmaturerna kommer att erbjuda förbättrade belysningsnivåer på kommunens vägnät och samtidigt leda till energibesparingar på 1.824 MWh och 1.594 ton CO2-utsläppsminskningar per år.</i> <i>Cyperns energikontor, fungerade som en stödstruktur för de gröna offentliga upphandlingarna och dess huvudmål var en pågående insats med vägledning för de lokala myndigheterna i hållbara energiprojekt, vilket har stöttat den offentliga upphandlingen hos Nicosia's kommun med teknisk expertis, samt innovativa "gröna" tekniska specifikationer och krav. Tidsfristen för mottagande av erbjudanden har löpt ut i september 2017 med stor framgång eftersom redan 11 erbjudanden har inkommit och anbudsförfarandet fortfarande pågående.</i>	

Kapitel 5

YTTERLIGARE STÖD FÖR GRÖN OFFENTLIG UPPHANDLING

5.1. Anbudsmallar för GPP

Anbudsmallarna, som utvecklats i enlighet med myndigheternas krav och med de specifika kraven i varje partnerland, är ett bra exempel för att uppmuntra upphandlare att utveckla GPP. Anbudsmallarna utformades för att underlätta GPP-processen hos alla offentliga myndigheter och särskilt i CoM-kommunerna, som åtar sig att uppnå högre än genomsnittliga resultat i sina SEAPs.

Varje produktgrupp representeras av två dokument - Tekniska termer och utvärderingskriterier. GPP-mallarna gäller sex olika kategorier av energiprodukter och -tjänster: 1) Lågutsläppsfordon, 2) Gatubelysningsarmaturer, 3) Datorer och skärmar, 4) Solcellssystem, 5) Solvärmesystem och 6) Energitjänster.

5.2. GPP Policy Rekommendationer för beslutsfattare och utövare på lokal, regional, nationell och EU-nivå. Rekommendationerna bygger på resultaten från GreenS rundabordssamtal med referensgrupper och samråd med partners samt erfarenheter genom hela projektet från olika GreenS- projektrapporter, såsom partners konsoliderade GPP-strategier för att institutionalisera GPP genom specifika GPP-supportenheter och träningar.

Anbudsmallar och policy rekommendationer kan enkelt laddas ner på

www.greensproject.eu

5.3. Online katalog med gröna producenter och leverantörer för 10 produktgrupper

Katalogen är öppen för gröna företag som är verksamma på marknaden i partnerländerna. Varje företag ansvarar för att säkerställa sina uppgifter för att ge upphandlarna nya alternativ.

Den uppdateras regelbundet och fungerar som ett av de innovativa GPP-verktygen som skapades inom GreenS.

Mer än 90 företag har registrerat sig där! Möjligheten att registrera sig öppnas efter projektets slut.

Kapitel 6

GreenS

FRAMGÅNGEN FÖR GREENS VÄGEN FÖR GPP

GPP-institutionalisering omfattar processer för engagemang och multi-intressent-engagemang som träna-tränare utbildningarna, GPP-utbildning, grön anbuds piloter och marknadsdialog.

Utan en vision och en process som är utformad för att hålla en längre tidsram är risken att den gröna inköpsprocessen stagnerar vid ett visst skede, med "business as usual" och utan stöd eller övervakningsfunktion för att säkerställa hållbarhet i GPP-åtgärder.

Pic: GreenS Final Partner-möte i Varna, Bulgarien (april 2018)

"Några förslag från våra partner om vilka samarbeten som är bra:

- Samarbete med de regionala intressenterna, t.ex. regionala myndigheter, andra energikontor, lokala myndigheter, yrkesorganisationer när det gäller energi och hållbarhet, icke-statliga organisationer, regionala regeringar, universitet och företag som erbjuder gröna produkter / tjänster nämns alla som viktiga.

- Samarbete med lokala myndigheter på nationell nivå, t.ex. Ministeriet för miljöskydd och naturvård, ekonomiministeriet och den nationella upphandlingsmyndigheten.
- Engagemang från marknadsaktörer

Lista över fördelar

med att etablera en G.PP.S

G.PP.S. är ett utmärkt verktyg för att ge offentliga myndigheter teknisk rådgivning och hjälp kring GPP

G.PP.S. tjänar för att:

- ❖ Tillhandahålla nätverk med lokala aktörer (företag och myndigheter)
- ❖ Organisera utbildning för tekniker, ingenjörer eller energichefer
- ❖ Arrangera evenemang, workshops, seminarier
- ❖ Hjälpa till med att förbättra energiprestanda i byggnader
- ❖ Accelerera genomförandet av RUE / RES-projekt, investeringar
- ❖ Ge uppdrag för energiprestanda
- ❖ Utveckla handlingsplaner för hållbar energi eller andra liknande planer eller aktiviteter
- ❖ Hjälpa / utveckling av ESCO-typaktiviteter
- ❖ Känna och hitta information om lokala förnybara energikällor och rationell energianvändning
- ❖ - Befatta och genomföra projekt för hållbar utveckling av nya aktiviteter och skapande av regionala arbetstillfällen, integrera energieffektivitet och miljöskydd i stadsplaneringsprocesser, bidra till genomförandet av en hållbar utveckling i regionen, minska utsläppen av växthusgaser och öka livskvaliteten på befolkningen.

GreenS RESULTAT I SIFFROR

Träningar om GPP för att stödja offentlig förvaltning: **49**

Tränade upphandlare i partnerländerna: **1441**

CO₂ besparingar totalt: **>6.400 t**

Antal pilotupphandlingar: **21**

ICLEI – Lokala regeringar för hållbarhet med över 20 års erfarenhet av hållbar offentlig upphandling har stöttat partners igenom hela GreenS projektet och uppmanat dem att delta i uppföljningsstödsverksamheten i NGO Nätverket för GPP. Där några partners är en del av de kommande GPP-träningarna och andra relevanta evenemang som till exempel den treåriga europeiska konferensen för hållbar offentlig upphandling kallad EcoProcura.

Studiebesök för Slovenska beslutsfattare

Maj 2016: Sammanslutningen av kommuner och städer i Slovenien anordnade ett speciellt studiebesök till Österrike (Werfenweng, Zederhaus) och Slovenien (Bled), där viktiga ämnen har tagits upp som hållbar turism och mjuk mobilitet i samband med GPP. Målgruppen var de lokala beslutsfattarna: Borgmästaren, kommunfullmäktige och deras rådgivare från förvaltningen.

Fru Alenka Burja, en expert på GPP-området med stor erfarenhet från EC, presenterade Greens-projektet och den stödjande miljön för grön upphandling i samband med temaferier, såsom miljökrav för mat, drycker, jordbruksprodukter för mat och catering tjänster och personbilar och lastbilar och busstransporter.

GPP-exempel

Grönt upphandlingspris på Cypern

GPP Awards är ett initiativ som startade 2014 och som har fått ett betydande gensvar från regionala och lokala myndigheter, till vilka den är adresserad.

*Tävlingen hålls årligen som ett samarbete mellan GreenS-partnerna – **Miljömyndigheten på Cypern och Cyperns energikontor.***

Pic: December 2017 Award Ceremony, Hermes Flygplatser vinner Cypern GPP Awards

Cyprus GPP Awards Ceremony'2017 var en del av GreenS-projektet. Tillsammans med GPP-priset gick utmärkelser till de bästa förslagen för miljöåtgärder «EUs-miljömärke skapat av studenter.

I arrangemanget deltog över 50 personer med företrädare för ministerier, myndigheter och kontor och organisationer i den bredare offentliga sektorn, lokala myndigheter, yrkesorganisationer och privata organisationer.

Guidebok:

GreenS vägen för GPP
Processen med framgångsrikt institutionalisering av
den miljöanpassade offentliga upphandlingen

Författare:

Mariana Ivanova, BSRAEM
Polina Antonova, BSRAEM

Medverkande:

Dr. Filippo Giglio, Carmine Brescia (ALESSCO), Nicola Mayerà (Calabria Region), Isabella Katsimenis (Energikontor Norr), Savvas Vlachos, Harris Kordatos (CEA), Pablo Quero García, Eva Mena Medina (APEC), Peter De Franceschi (ICLEI), Teresa Muela, Inmaculada Guerrero Alés (FAMP), Aija Zučika (RPR), Štefan Žohar (LEA Pomurje), AMTS (SL), Juris Golunovs (REA), Natalia Georgiou (Ministry of agriculture, natural resources and environment), Blagoy Stanchev (NAMRB)

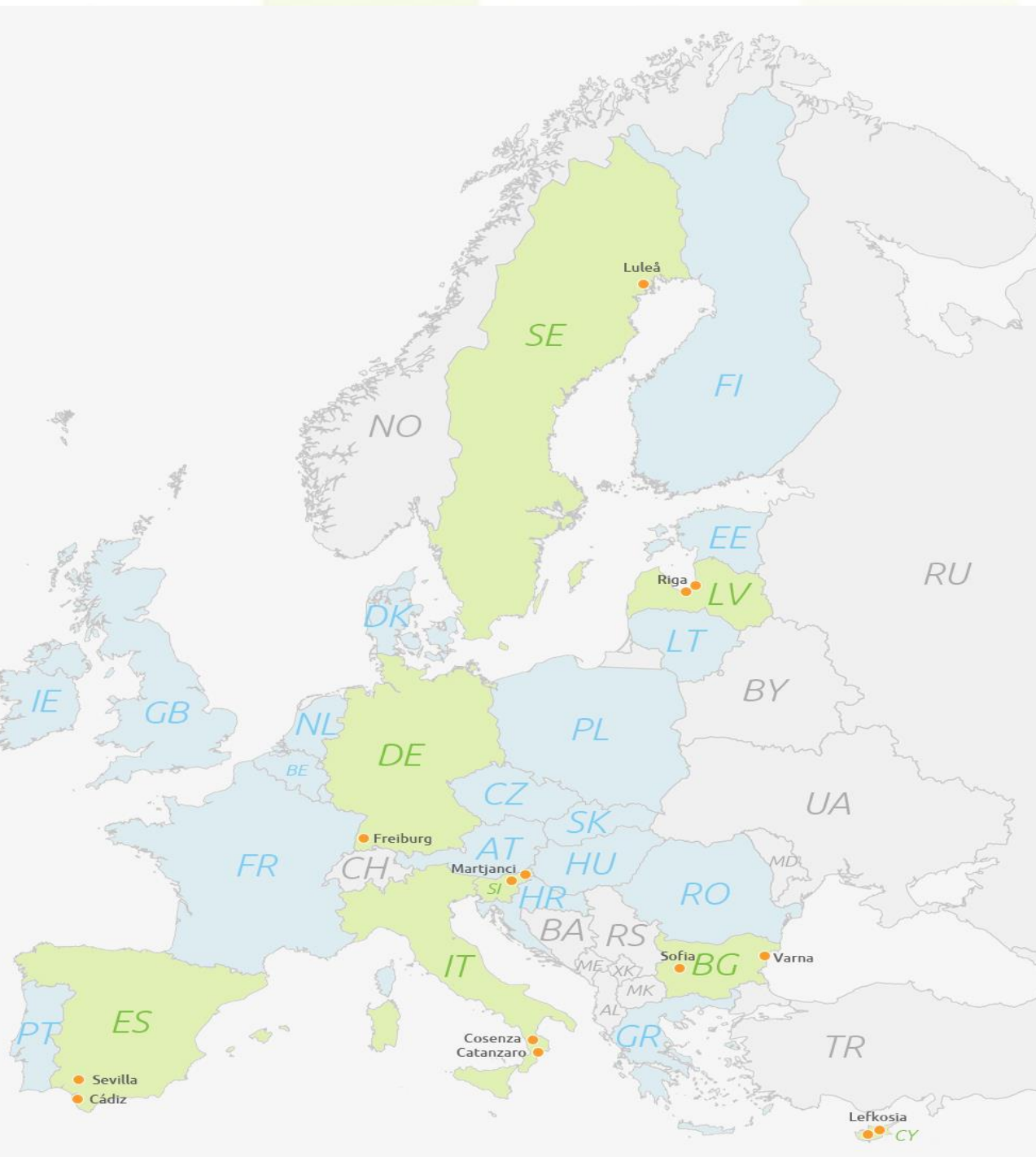
Foton:

Cover: © BSRAEM, / Pg 3-4 © iStock.com, Shutterstock.com (BSRAEM purchased copyrights)/, ICLEI, ALESSCO, Calabria Region, EnergikontorNorr, CEA, APEC, FAMP, RPR, LEA Pomurje, AMTS, REA, Ministry of agriculture, natural resources and environment-Cyprus, NAMRB, /Pg 10
www.digital.report/indeks-kibergotovnosti-2-0-chast-3; Pg 23 www.traveltradecyprus.travel

Varning:

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation program 2014-2018, under agreement No: 649860
The sole responsibility for the content of this Guidebook lies with the authors. It does not necessarily reflect the opinion of the European Union. Neither the EASME nor the European Commission is responsible for any use that may be made of the information contained therein.

Samordnare: ALESSCO (IT)

Partners: Energikontor Norr (SWE), CEA (CY), Region Calabria (IT), APEC (ES), ICLEI (GER), FAMP (ES), RPR (LV), LEA Pomurje (SL), AMTS (SL), BSRAEM (BG), RIGAS DOME (LV), Ministry of agriculture, natural resources and environment (CY), NAMRB (BG)

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
ΚΥΠΡΙΟΥ ΠΟΛΙΤΩΝ

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

